

Filosofie a „popularizace“

Hlavním úkolem při pěstování filosofie resp. „filosofování“ není budování systémů, ale zlepšování orientace člověka (lidí, ale vždy konkrétních) v jejich životě; a samozřejmě podmínkou takového zlepšování je také stále lepší orientace ve světě. Z toho lze odvodit několik závěrů. Především nesmí jít při „vyučování“ filosofii (tj. předávání, tradování určitých způsobů myšlení) jen o informace, o vzdělávání ve znalostech, týkajících se filosofie a její historie. Rozhodující je uvádět adepty (jde opravdu o adepty, tj. o ty, kteří na tom mají zájem nebo jejichž zájem je poměrně snadné vyvolat a povzbudit, pokud nejsou zatíženi předsudky – zejména pozitivistickými) do pročišťování a zesoustavňování jejich vlastního myšlení. Zásadně platí, že takové uvádění do filosofování je připraveno a určeno pro každého, tedy nikoli pouze pro nějakou intelektuální elitu (zvláště pak ne pro tzv. „elitu“ pověřečně „věřící“ na vědu a vědecké postupy, tedy tzv. vědecké odborníky jako u nás a asi i v Evropě nejrozšířenější typ). Filosofie se už při svém zrodu ve starém Řecku stavěla ve jménu *logu* proti nejrůznějším mýtům a mytologiím (a docházelo k tomu ve chvíli, kdy už byl mýtus na ústupu a kdy už dávno přestával ovládat celý lidský život individuální i kolektivní, tedy v epoše proměny „mýtu“ v původní formě v pouhé „náboženství“, tedy v době dualistického rozpolcení lidského života i celého světa (spíše ovšem lidského osvětí) na dvě sféry, posvátnou a „světskou“. Dnes se musí „pravá“ filosofie nutně stavět proti té „vědě“, která se už po několik staletí stává jakýmsi novým „mýtem“ (vlastně přesněji jakousi novou formou „gnóze“, jak už to bylo vskutku jednou pojmenováno, i když v užším významu). U musí tak činit nejen proto, aby tomuto novému „mýtu“ odborně čelila, ale především aby čelila jeho „populárním“, tj. laickým formám. Právě proto náleží k nepřehlédnutelným a nikdy nevypustitelným úkolům současné a ještě nadlouho i budoucí filosofie působit veřejně, na „agoře“, na náměstích a ulicích, mezi občany každého typu. A něco takového se ovšem bez jistého druhu „popularizace“ neobejde a ani nemůže obejít.

(Písek, 111006-1.)